

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Cui Praelato ex voto obedientiae parere Religiosi debent, & qualiter ipse
debeat praecipere. punct. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

Cui praelato ex voto obedientiae parere religiosi debent, & qualiter ipse debeat praecipere.

S V M M A R I V M.

1. Omnibus superioribus debet religiosus parere.
2. Abbatissam non posse suis monialibus in virtute obedientiae praecipere docet Sanchez. Probabilis est oppositum.
3. Potest praecipere Abbatissa eo sine, ut saluti subditarum consulat.
4. Pontifex ut supremus praelatus potest obligare quoslibet religiosos.
5. Episcopus praecipere potest monialibus sibi subiectis, non tamen religiosi exemptis, nisi in aliquibus casibus, quae hi sunt.
6. In religiosos non exemptos communis sententia defendit Episcopum non posse praecipere quae pertinent ad disciplinam regularem, sed tantum ad Ecclesiasticam. Probabilis est oppositum.
7. Qualiter dicti praelati praecipere debent, ut teneantur ex voto obedientiae subditi.

1. Non est dubium te obligatum esse parere praelatis tuae religionis, scilicet Provinciali, Generali, & Praeposito locali, seu Rectori conventus, quia hi vere superiores sunt, quibus te obediendo subdidisti. Servate tamen debes ordinem inter illos, ut Generalis Provinciali, & Provinciali Rectori praeratur: quia inferioris iurisdictionis non se potest extendere adversus superioris iurisdictionem, nec contrarium illius praecipere; esset enim iniquum praecipere, atque adeo non servandum. Sic Suar. 1. 2. de rel. lib. 10. c. 11. n. 6. & segg. Horum tamen iurisdictionis ordinariae est: ac proinde delegari potest. Non tamen censetur delegata officialibus domus v. g. vicario chori, conventus, Ecclesiae vel etiam in actibus ad suum officium pertinentibus ut latius tradit Suar. d. c. 11. n. 18. & 19.

2. Solum de triplici superiore est difficultas. An ex voto obedientiae suis subditis imperare possint, nempe de Abbatissa in moniales. De Episcopo in religiosos non exemptos, & de summo Pontifice in omnes religiosos. Et quidem Abbatissam in virtute obedientiae non posse suis monialibus imperare, docuit Victoria de pœss. Eccl. q. 2. n. 4. quem sequitur Sanch. lib. 6. sum. c. 1. 2. quia Abbatissa, (sive Ecclesiastico saltem iurisdictionis spiritualis, ac ad imperandum ex virtute obedientiae iurisdictionis spiritualis videtur requiri; quippe ille modus imperandi finem spiritualem respicit. Ceterum dicendum est Abbatissam suis monialibus praecipere posse quidquid expediens esse iudicaverit ad rectum sui monasterii temporalem, seu politicam gubernationem. Nam cum ab ipsa religione constituta sit monasterii gubernatrix, & hanc gubernationem non possit convenienter praestare absque iurisdictione, ea de causa ad haec imperanda illi iurisdictioni concessa est. Unde potest prohibere monialibus ne cum externis loquantur, ne litteras accipiant, vel scribant, ne ad hortos exeant, & alia similia, quae rectae gubernationi domesticae, & bono nomini conventus congruunt. Sic Sorus in 4. disp. 20. q. 1. art. 4. ver. hinc fit. Bart. de Led. sum. Sacram. ubi de claus. n. 1. 4. d. 1. Sanch. alii relatis, lib. 6. sum. c. 17. Deinde potest de defectibus monialium commune bonum impediendis inquirere, & delinquentes punire; quia haec potestas ad politicam gubernationem pertinet, quod solum vi voti absque traditione dominii fieri non poterat, ut recte notavit Valquez 1. 2. 2. disp. 166. c. 4. Sanc. li. 5. sum. c. 1. m. 20. & li. 6. c. 1. n. 27. Hoc positum certissimum est, Abbatissam obligare posse moniales sub virtute voti ad exequenda, quae alias ex iurisdictione temporali, & politica praecipere potest. Si enim Rector alicuius universitatis, vel collegii scholaribus praecipere potest sub poena praestiti iuramenti, quae sibi vila fuerint rectae universitatis gubernationi conveniens a fortiori Abbatissa poterit monialibus sub poena praestiti voti praecipere quae ad rectam domus gubernationem conducunt, cum votum illud fuerit emissum de obediendo Abbatissae saltem in iis, in quibus ipsa habet iurisdictionem, & ita tenet Sanch. lib. 6. sum. c. 1. n. 22.

3. Deinde probabilis existimo Abbatissam ex vi voti non solum praecipere posse supradicta, quatenus rectae domus gubernationi congruunt, sed quatenus congruunt spirituali cuiuscunque profectui, atque adeo praecipere posse omnia illa, quae iuxta regulas, & constitutiones oblativae moniales tenentur. Qui negari non potest, te posse voto simpliciter obligari formae, vel laico obedire in iis, quae ipsi iudicaverint ad tuum spirituale profectum convenire, tamen ex hoc voto nulla spirituale iurisdictionem obtineant. Quae enim in hac obligat. est repugnans, aut indecens; similiter ergo possunt moniales voveri obedire Abbatissae in iis quae convenienter faciunt iuxta constitutiones religionis earum spirituali profectui. Ergo credendum

mosynam Petro, quin Petro promissio dirigatur, & conclusio- nis pars constat ex religioso statu, qui est perfecta quadam abnegatio sui (ut passim patres docent) ob cuius causam (iure sic disponente) propria libert. & dominio spoliata, & in praelatum religionis, transfert, eique te eorum tradis regendum, & gubernandum efficacius quam servus traditus est domino, & filius patri. In hac traditione virtute continetur promissio exequendi superioris praecipia, si quidem ad hunc finem te tradis; aliter enim regi aut gubernari non potes. Sed ne haec traditio, & promissio humana tantum fit, voto religiosae obedientiae superaddito sacrat. Quo praestito factum est gratissimum Deo sacrificium, & holocaustum; ut latius prolequitur Suar. 3. tom. lib. 10. c. 5. per totum, praecipue ad n. 4.

2. Verum ex hac explicatione conuenit videtur violationem obedientiae religiosae plures malitiae specie distinctas continere; continet enim malitiam sacrilegij aduersus votum, & promissionem Deo factam. Et in super malitiam iniustitiae aduersus praelatum, seu religionem; cui est promissio, & traditione religiosi ius acquisitum. Et praeterea continet malitiam aduersus illam virtutem, circa quam versatur actus imperatus, ut si praecipium sit de ieiunio continebit malitiam incontinentiae, si fuerit de Missa audienda, oratione fundenda, continebit malitiam irreligionis; superior enim ob iurisdictionem, quam a Pontifice obtinet, potestatem habet, rem praecipiam constituendi in specie necessaria virtutis, quae alias constituta non erat. Deinde inobedientia continet malitiam aduersus obedientiam virtutem. At durum videtur in vno actu tot malitiae species multiplicari. Ergo dicendum est, in religiosa obedientia solum adesse votum, seu promissionem Deo factam exclusivam promissione, & traditione humana, aliae superioris iurisdictione.

3. Nihilominus a proposita doctrina recedendum non est. Concedo enim te violenter superioris praecipium peccare aduersus religionem ob transgressionem ex iniustitia sui domini mandata exequi, qui si votum elicit ea mandata exequendi, dupliciter, ut tripliciter peccabit transgrediens domini mandatum aduersus iniustitiam, fidelitatem, & religionem; atque ita tradit Suar. 1. 3. de rel. lib. 10. c. 6. n. 3. At aduersus eam virtutem, circa quam actus imperatus versatur, non semper est censendus peccare, sed solum quando superior tibi praecipiet utens iurisdictione Ecclesiastica a Pont. concessa, quod non est praesumendum, nisi clare exprimas, scilicet imperando sub poena excommunicationis, vel statuendo legem. Nam cum possit ob obedientiam sibi debitam ex voto praecipium imponere; credendum est absolute praecipientem eam solum exigere. Sic docet Sanch. lib. 4. sum. c. 11. n. 25. Suar. tom. 3. de rel. lib. 10. c. 6. n. 6. Laym. lib. 4. tr. c. 7. n. 6. Quando vero sub poena excommunicationis, vel alicuius censurae praecipit, credo iurisdictione Ecclesiastica vi non solum in censura impositione, de quo non est dubium, sed etiam in ipsius praecipii impositione, ob cuius transgressionem censuram fert. Et idem est quoties imperat statuendo legem; quia legem nullus ferre potest, nisi iurisdictionem habeat. Et in his casibus violans legem, vel praecipium ultra praedictas malitias sacrilegij, & iniustitiae, peccat aduersus illam virtutem, cuius rectitudinem per actum imperatum procurabat superior obtinere.

4. Hinc deducit Sanch. lib. 4. sum. c. 11. n. 24. cum Vasq. 1. 2. disp. 162. num. 16. si transgrediaris regulam aliquam, seu constitutionem obligantem sub mortali, esse duplicis malitiae reum, scilicet aduersus votum; & aduersus illam virtutem, circa quam actus imperatus versatur; quia regula est quadam lex. Sed distinguendum existimo, si id quod a regula imperatur, alias lege Ecclesiastica, vel diuina praecipitur, credendum est regulam; legem proprie non esse, sed admonitionem, & excitationem obligationis impositae; tradit Sanch. lib. 6. moral. c. 4. n. 6. Layman. lib. 4. tr. c. 7. n. 6. At si regula praecipit, quae alias sub praecipio non sunt, adhuc est distinguendum; si absolute praecipiat, erit lex rigorose sumpta, & continet transgressionem in duplici illa specie malitiae: at si praecipiat addens in virtute obedientiae, existimo constitutionem legem non esse obligantem eam iurisdictione Ecclesiastica, sed ex voto, & ob honestatem diuini cultus, solumque malitiam irreligionis, & iniustitiae continere. Illa enim verba ex virtute obedientiae, clare denotant obligationem ex voto postulari, & non aliam imponi. Quod si demus regulam, vel praecipium superioris titulo iurisdictionis Ecclesiasticae obligari, non caret probabilitate cessare eo casu obligationem voti, & traditionis religiosae; quia non est credendum, etsi fieri possit, superiorem velle duplici potestate & obligatione vi in suo mandato, scilicet potestate iurisdictionis, & voti, cum aequum non sit absque graui causa occasionem praebere tot malitias multiplicandi. Suar. 1. 3. de rel. lib. 10. c. 6. n. 6.

dicendum, est ea intentione votum emissum esse; cum id sit religioni congruentius. Adde, si Abbas solum precipere potest ex voto, quae recta domus gubernationi conducunt, & in ordine ad hunc finem, efficitur saepe moniales, quibus praecipit, ne absque eius licentia litteras mittant, vel recipiant, neve cum externis colloquantur, non peccaturas mortaliter, si occulte, & absque vlla domus perturbat. opinionisve diminutione haec praesent, quia cessat finis, ob quem praeciprum impositum est. Insuper efficitur non peccaturas mortaliter, quibus imperatum esset Missam aliquo die feriali audire, sicutve opera pietatis exercere, sicuti communiter dicitur de scholasticis quibus Rector collegij sub poena praestiti iuramenti aliquot singularibus diebus praecipit Missae auditionem, quam si omittant, non censentur mortaliter peccare. At durum est haec omnia admittere; cum ex illis disciplina religiosa, & obedientia regularis non parum labefacteretur. Ergo dicendum est, per se Abbas solum ex voto praecipere posse monialibus quae eo titulo praelat. localis potest suis subditis, & ita tenet Suar. tom. 3. de rel. lib. 10. c. 11. in fine n. 20. tamen si contra. doceat Sanch. aliis relat. lib. 6. cap. 1. n. 19.

4. De summo Pont. ferè omnes Doct. censent potestatem habere obligandi quoslibet religiosos ad obedientiam regularem, non solum ex iurisdictione sibi à Christo concessa, sed etiam ex obedientia voto, quod ipsi censendum est emitti, tanquam supremo omnium religionum generali; nam cum ipse omnium praelatorum caput sit, ab eoque eorum iurisdictione dependeat, conveniens erit, ut obligatio illis ex voto acquisita efficacius ei acquireretur. Deinde cum ipse religiones approbaverit, credendum est sub ea conditione approbasse, ut ipse supremus illius religionis praelatus existeret; atque ita tenent Sotus, lib. 7. de iustit. p. 3. artic. 1. Navarr. sum. cap. 12. num. 76. Suar. tom. 3. de relig. lib. 10. cap. 11. n. 13. Sanch. lib. 6. sum. cap. 3. num. 8. Layman. lib. 4. sum. tract. 5. cap. 8. numer. 3.

5. Reitat dicendum de Episcopo, de quo duo certa sunt. Primum: Monialibus sibi subiectis posse in virtute obedientiae praecipere; quia est eorum superior, instar alij praelati regularis. Sanch. lib. 6. sum. c. 1. n. 11. Secundum: In religiosos exemptos, (quales sunt fere omnes alij religiosi) non habere ex vi voti potestatem praecipendi; quia absolute non est eorum superior quoad regularem obedientiam, tamen in aliquibus actionibus ad disciplinam Eccles. pertinentibus eos subiectos habeat, videlicet in librorum impressione, in audiendarum confessionum, officique praedicandi licentia, in observat. festorum, & censurarum, in assentientia ad publicas processiones, in componendis controversiis de praecedentia locorum, in punitione religiosi publice delinquentis, in explorat. voluntatis puellae professurae. Quos tamen religiosos, si privilegium habeant à sede Apostolica, ne possint excommunicari, suspendi, aut interdici (quale habent omnes Mendicantes, ut constat ex eorum compendio, verbo exemptio, num. 9. 23. & 24. Et Societas Iesu ex bulla Pauli III. edita anno 1549. & omnes alij religiosi, qui in mendicantium privilegiis communicant) nequit Episc. ad haec observanda censuris Eccles. cogere, nisi in casibus à Trid. expressis, videlicet cum absque licentia celebrant in oratorio privato, & horis non debitis, superstitiosive in celebrat. admittunt, ut dicitur, sess. 22. decreto de vitandis, & observandis in celebr. Missae, vel quando clausuram monialium tentant impedire sess. 25. c. 5. de Reg. vel cum nolunt bona novitius respicientibus restituere, ead. sess. cap. 16. In aliis vero casibus depositione, destructione in archibus monast. aliisve poenis arbitris procedere debet, ut rectè dixit Gl. Hofr. 10. Andr. & alij in c. 1. de priv. in 6. & pluribus firmat Sanch. lib. 7. de matr. disp. 33. n. 23. Aug. Barb. 3. p. de potest. Episc. all. 78. n. 25.

6. Dubia questio est de Episc. comparat. religiosorum non exemptorum (si qui vltra moniales sint) habeat ne potestatem ex vi voti eos compellendi ad obedientiam regularem. Communis sententia negat, solumque admittit compulsionem in pertinentibus ad disciplinam Ecclesiasticam, in qua Episcopus praefendus est praelato regulari, secus in observandis religionis statutis, sic tenet Sanch. aliis relatis, lib. 6. sum. c. 1. n. 13. Laym. lib. 4. sum. vr. 5. cap. 8. num. 2. Et videtur esse D. Thom. 2. dist. 44. in exposit. lit. ad 3. Caeterum verius censio posse Episcopum religiosos non exemptos ad obedientiam regularem cogere non solum ex potestate iurisdictionis; sed etiam ex potestate dominativa orta ex voto obedientiae, & traditione religiosorum sibi facta. Mover primò quia si hi religiosi non essent obligati Episcopo obedire, sed suo regulari praelato in pertinentibus ad regularem obedientiam, absolvere exempti essent ab Episcopi iurisdictione, quod est contra suppositum. Secundò praelatus regularis horum religiosorum vel habet iurisdictionem, in suos religiosos immediate à Papa, vel medio Episcopo. Si immediate à Papa, erit religio exempta, de qua non est sermo: si medio Episcopo; ergo Episcopo, utpote principaliori praelato, & à quo praelati regularis iurisdictione dependet, obedientia promittitur. Tertio, Commune

est apud Doct. Episcopum in sua diocesi posse, qui huiusmodi Pontifex in tota Ecclesia, nisi eius potestas à Pontifice limitetur. Sed de Pontifice dixim. ex vi voti potestatem habere in totius Ecclesiae religiosos, ut eos ad obedientiam regularem compellat. Ergo idem affirmandum est de Episcopo in sua diocesi, dum non restringitur eius potestas. Quòd, Rationes, quibus movetur communis sententia ad asserendum Pontificem esse ordinarium pastorem religiosorum, in eoque potestatem dominativam habere, procedunt in Episcopo comparat. eorum religiosorum, qui sua iurisdictione exempti non sunt. Ob duplicem enim rationem ea potestas dominativa affirmatur de Pontifice; videlicet, quia ad ipsum pertinet religionis approbatio, quam non est censendum concedere nisi sub conditione, quod ipsi tanquam supremo capiti obedientia promittatur. Deinde quia Ecclesiae bono maxime necessarium est, ne religiosi viam perfectionis amplectentes ab ea desistant; nam cito non sit necessarium status religiosi assumere; et eo assumpto necessaria est ad salutem eius observatio. Sed haec rationes in Episcopo procedunt. Nam Episcopo competit per se religionum approbatio, si haec à Pontifice reservata non esset. Et praeterea ei competit cura, & diligentia, ne sibi subditi desistant à via salutis increpata. Ergo affirmandum est secluso privilegio, & exempt. Episc. potestatem esse religiosorum eique obedientiam promitti, atque ita tenent Petr. de Led. 2. s. sum. vr. 10. c. 7. notab. 2. inclinat. Suar. 13. de rel. lib. 10. c. 11. n. 15.

7. Tandem inquirens qualiter supra dicti praelati praecipere debeant subditis religiosi, ut ipsi ex voto teneantur obedire. Respondeo debere praecipere in virtute Sanctae obedientiae, vel in nomine Iesu Christi, vel sub alia formula, quae latius exprimat voluntatem obligandi, vel latius profequitur Sanch. lib. 6. sum. c. 4. n. 67. Unde in Soc. Iesu eorum est praecipere prioris nullam oblig. inducere, quantumcumque verbis praecipitur utatur, nisi addat in virtute obedientiae, vel in nomine Iesu Christi, quem credo sic adderet in virtute Spiritus S. sic habetur 6. p. conf. c. 5. in fine.

P V N C T U M I I I.

An ex voto obedientiae tenearis sub mortali, vel veniali servare omnia contenta in regulis, & constitutionibus religionis, & qualiter ad perfectionem tendere debeas.

S V M M A R I U M.

- 1 Distinguntur varia regulae diversae obligationes contentas.
- 2 Ex duplici capite obligat regula ad veniale, ex levitate materiae, & ex intentione legislatoris.
- 3 Regula ad nullam culpam obligat transgressio non est contra votum obedientiae; imò aliquando carere culpa potest, si honestum finem habeat.
- 4 Transgressor regulae debet subire poenam; esto coram Deo, habet culpam.
- 5 Proposuit difficultas; an sit in statu peccati mortali religiosus consuetudinem habens violandae regulae non obligantes sub mortali.
- 6 Per se non committit peccatum mortale.
- 7 Bene tamen per accidens.

1. PRAEMITTO posse in religione dari aliquas constitutiones, & regulas obligantes sub mortali, alias sub veniali, alias ad nullam culpam. Et haec diversitas ex verbis constitutionum, & ex consuetudine illius religionis desumenda est. Si regula obligat sub mortali; communis est sententia illius transgressionem mortalem esse contra votum obedientiae. Si autem solum sub veniali obligat, transgressio illius venialis erit; quia votum sit de obedientia praelatis praestanda, qui non minus ore tenuis, quam lege, & constitutione religionis praecipiant, sic D. Thom. in 2. dist. 44. q. 2. art. 3. Valen. 2. 2. dist. 10. q. 4. par. 5. Sanch. lib. 7. morale. c. 1. n. 5. & cap. 4. n. 6. Layman. 1. 4. tract. 5. cap. 8. n. 6. & alij apud ipsos.

2. Ex duplici capite potest regula ad culpam venialem obligare. Primò ex levitate materiae & de hoc capite nulla est controversia. Secundò ex intentione legislatoris. Nam etiam materia capax sit obligationis gravis. Legislator sua voluntate eam obligationem restringit. Si enim potest ab ea materia omnem obligationem secludere, quid mirum si grauem secludat, & leuem relinquat? ut latius Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 2. n. 4. Votum autem obedientiae non est de exequenda illa materia graui, sed de exequendo praecipio illius, quod cum ex voluntate legislatoris leue sit, absolute votum respicit materiam leuem; & ita tradit Suar. 1. 3. de relig. lib. 10. cap. 7. numer. 11.

3. At si regula per se ad nullam culpam obligat, vel solum